

Päävastuu apuvälinepalvelujen järjestämisessä on kunnilla ja kuntayhtymillä. Terveydenhuolto järjestää lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälinepalvelut. Apuvälineasetuksen mukaan lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksen edellytyksenä on sellainen lääketieteellisin perustein todettu sairaus, vamma tai kehitysviivästymä, joka heikentää potilaan toimintakykyä ja vaikeuttaa hänen itsenäistä selviytymistään. Apuvälineen tarkoituksena on edistää potilaan kuntoutumista sekä tukea, ylläpitää tai parantaa toimintakykyä jokapäiväisissä toiminnoissa taikka ehkäistä toimintakyvyn heikentymistä. Nämä apuvälineet ovat asiakkaalle maksuttomia.

Vuoden 2014 alusta potilaat ovat voineet valita terveysaseman ja erikoissairaanhoidoyksikön kaikista Suomen julkisista terveysasemista ja sairaaloista. Kerrallaan voi olla asiakkaana vain yhdellä terveysasemalla, jonne hoitovastuu siirtyy kokonaan. Hoitovastuu sisältää myös apuvälinepalvelun terveysaseman ja sairaalan luovutuskäytäntöjen mukaisesti. Valinta-oikeus ei koske koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa, työterveyshuoltoa eikä pitkäaikaista laitoshoidoa.

Henkilö voi myös asua tai oleskella säännönmukaisesti tai pidempiaikaisesti kotikuntansa ulkopuolella opiskelun, työn, vapaa-ajan vieton, lähiomaisen tai muun läheisen asumisen tai muun vastaavan syyn vuoksi. Jos hän ei käytä terveydenhuollon valinnanvapautta, mutta haluaa että hänen tarvitsemansa apuvälinepalvelut toteutetaan oleskelupaikkakunnalla, on hänen otettava yhteyttä kotikuntansa tai -kuntayhtymänsä apuvälinepalveluun maksusitoumuksen saamiseksi. Tämä ei koske laitosasumista.

Kuntoutus-/ hoitosuunnitelman mukaisten apuvälinepalvelujen toteutusta varten annetaan maksusitoumus, joka kohdennetaan aina tiettyihin apuvälineisiin ja tiettyihin palveluihin. Toteuttamisesta sovitaan oleskelupaikkakunnan perusterveydenhuollon tai erikoissairaanhoidon apuvälineyksikön kanssa. Apuvälineyksikkö voi tuottaa palvelut valitsemallaan tavalla joko itse tai ostopalveluna.

Terveyskeskuksen tai sairaanhoitopiirin apuvälinekeskuksen tulee antaa tilapäisesti kunnassa vierailevalle apuvälineitä käyttöön kiireellisen hoidon (äkillinen sairastuminen, tapaturman aiheuttama vamma, pitkäaikaissairauden vaikeutuminen tai toimintakyvyn aleneminen, joka edellyttää välitöntä arviota ja hoitoa, jota ei voida siirtää ilman sairauden pahenemista tai vamman vaikeutumista) yhteydessä.

Jos apuvälineen käyttäjän jatkuvasti käytössä oleva apuväline (esim. pyörätuoli, sähköpyörätuoli) rikkoutuu vieraalla paikkakunnalla, suositellaan, että paikkakunnan apuvälineyksikkö auttaa sellaisessa apuvälineen korjauksessa, joka ei voi odottaa henkilön paluuta takaisin kotipaikkakunnalle. Tarkoituksena on, että henkilö voi joko jatkaa turvallisesti oleskelua vieraalla paikkakunnalla alkuperäisen suunnitelman mukaan tai hän voi palata turvallisesti kotikuntaansa. Apuvälineyksikkö tekee tapauskohtaisesti arvion siitä, mikä on kussakin tilanteessa välttämätöntä apuvälineen korjaamista. Palvelujen saajan kotikunta on velvollinen kustantamaan palvelusta aiheutuvat kulut.

Mikäli asumispalveluyksikössä asuva henkilö ei valitse asumiskuntaansa kotikunnakseen, mutta valitsee terveydenhuollon asumiskunnastaan, tuotetaan apuvälinepalvelut asumiskunnasta ja palvelujen kustannukset laskutetaan kotikunnasta. Apuvälinepalveluja ei voi saada kahdesta kunnasta, valinnan jälkeen palvelut tuottaa valittu kunta. Kaikki henkilön käyttämät apuvälineet siirtyvät valitun kunnan inventaarioon.

Mikäli henkilö valitsee asumiskunnan kotikunnakseen, uusi asuinkunta tuottaa apuvälinepalvelut ja voi siinä tapauksessa, että alkuperäiseen sopimukseen on liitetty terveyspalvelut, myös laskuttaa apuvälinepalvelujen kustannukset entiseltä kotikunnalta. Mikäli apuvälineetarve liittyy uusiin palvelutarpeisiin, järjestää ja kustantaa uusi kotikunta nämä apuvälinepalvelut. Mikäli henkilö ei halua valita uutta kotikuntaa, eikä terveydenhuollon palveluita, tulee hänen asioida kotikuntansa kanssa apuvälineasioissa.

Valinnanvapautta käytettäessä maksusitoumuksia ei tarvita. Kotikunnan on korvattava toisen kunnan tuottamasta palvelusta aiheutuneet kustannukset. Perusterveydenhuolto laskuttaa kotikuntaa ja

erikoissairaanhoidon järjestämisvastuussa olevaa sairaanhoitopiiriä samoin perustein kuin tähän asti on laskutettu kiireellisestä hoidosta. Korvauksen on perustuttava tuotteistukseen tai tuotehintaan, jolla terveydenhuollon toimintayksikkö seuraa omaa toimintaansa tai jolla kuntayhtymä laskuttaa jäsenkuntiansa. Potilaan terveydenhuollonyksikön vaihtuessa siirtyvät apuvälineet uudelle toimijalle kuten muuttotilanteessa. Kaikki henkilön käytössä olevat apuvälineet ovat aina kulloinkin hoitovastuussa olevan toimijan rekisterissä.

Apuvälineiden laskutuksen hinnasto:

Hintaluokka	Hinta	Esimerkki	Vuokrahinta
I	0-99 €	sukanvetolaitteet, kyynärsauvat, suihkujakkarat, kahvattomat wc-istuimen korottajat	30 €
II	100-349 €	nostoliinat ja -liivit, kahvalliset wc-istuimen korottajat, kävelytelineet	200 €
III	350-750 €	siirtopyörätuolit, pyörälliset suihkutuolit	400 €
IV	yli 750 €	nostolaitteet, säädettävät pyörätuolit, kävelypöydät, kallistettavat suihkutuolit	läpilaskutus hankintahinnan mukaan
V		Yksilölliset apuvälineet, kuten ortoosit, proteesit, peruukit, hoitosukat TAI Apuväline siirtyy suoraan kotikunnan omaisuudeksi	läpilaskutus hankintahinnan mukaan

1. Apuvälinepalvelu ulkopaikkakuntalaiselle (ei hoitopaikan valintaa):

Apuvälineestä riippuen taulukon mukainen kertavuokra- tai läpilaskutushinta. Hinta kattaa ns. akuutit apuvälineluovutukset kotiutumisen onnistumiseksi, määräaikaislainana. Luovutus kunnan apuvälinelainaamosta.

2. Apuvälinepalvelu hoitopaikan valinneelle (terv.asema / esh) ns. eri maksaja:

Laskutetaan sekä apuväline että apuvälinepalvelu. Laskutetaan työtuntihinta, välineen korjaus/huoltohintaa, mahdollinen matkakorvaukset sekä apuvälinehinta. Apuvälineiden omistus on kotikunnalla. Laskutus kotikunnasta.

3. Apuvälinepalvelu ulkopaikkakuntalaiselle, joka asuu alueella ja jolle maksusitoumus kotikunnasta:

Laskutetaan apuvälinepalvelun tuntihinta, välineen korjaus/huoltohintaa sekä välineen hankintahinta läpilaskutuksella kuten edellä. Välineen omistus kotikunnalla.

4. Vakuutusyhtiöiltä laskutettavat (eri maksaja):

Apuvälinepalvelun tuntihinta, mahdollinen matkakorvaus sekä apuvälinehinta läpilaskutuksena.

5. Huolto-/korjaushinnasto:

Työn tuntihinta, matkakorvaus sekä varaosat läpilaskutuksena huollon taksojen mukaan.

Kohdat 2-4 taulukon mukainen työtunti- ja matkakorvaushinta. Kotikäyntiin lisätään aina matkakorvaus. Matka-aika laskutetaan työtuntihinnaston mukaisesti. Laskutus aina alkavalta työtunnilta.

Apuvälinepalveluiden laskutuksen hinnasto:

Ammattinimi	Tuntihinta	Kilometrikorvaus
Fysioterapeutti (kunnan oma)	30 € / h	0,44 € / km
Toimintaterapeutti (kunnan oma)		0,44 € / km
Fysio- tai toimintaterapeutti, ostopalvelu	Läpilaskutus veloituksen mukaan	Läpilaskutus veloituksen mukaan
Huoltomies (kunnan oma)	24 € / h	0,44 € / km
Ulkoinen huoltoyhtiö	Läpilaskutus veloituksen mukaan	Läpilaskutus veloituksen mukaan

